

تفسیر

دعای ربانی

قسمت اول : "قدیش" یهود و نیایش مسیحی «ای پدر ما»
(از کتاب "بهار آیین نیایش")

قسمت دوم : درباره دعای ربانی طبق انجیل متی و لوقا
(از "ترجمه بین‌الکلیسایی کتاب مقدس" (TOB))

قسمت سوم : نیایش خداوند : ای پدر ما
(از کتاب "تعلیمات دینی کلیسای کاتولیک")

سطح متوسط

قسمت اول:

"قدیش" (QADISH) یهود و نیایش مسیحی «ای پدر ما»^۱

«قدیش»

نیایش «ای پدر ما» ریشه تمام نیایش‌های رسمی یا به طور ساده تر بگوییم ریشه تمام نیایش‌های مسیحی است. ریشه نیایش «ای پدر ما» از نیایش قدیش یهودیان است. در اینجا، به عنوان نتیجه گیری از سنت و روایات یهود و در ضمن به عنوان آغازی بر عهدجدید، از «قدیش» یهود و نیایش مسیحی «ای پدر ما» سخن می‌گوییم.

«قدیش» که به زبان «آرامی» به معنی تقدیس است در پایان مراسم کنیسه ای خوانده می‌شد و از این رو عیسی از اوان کودکی آن را می‌شناخت. این نیایش تحت پنج شکل اصلی معرفی شده است که برای مراسم و موارد گوناگون مناسب است. دو درخواست نخستین دعای ربانی از دو درخواست نخستین «قدیش» الهام گرفته است.

نام بزرگش ستوده و مقدس باد
در جهانی که از روی میل و علاقه خود آفریده است!
باشد که او پادشاهی خود را حاکم سازد
به دوران حیات و روزگار شما
و به دوران زندگی تمامی خاندان بنی اسرائیل
هم اکنون و در آینده نزدیک
تا همه گویند: آمین!

متبارک، ستوده، پرچلال و والا،
مورد مدح و افتخار و بزرگداشت و سرایش باد
نام آن قدوس متبارک!
وی فراتر و برتر است
از هر تبرک و سرود و ستایش و تسلیتی
که در این جهان بر زبان آید.
همه گویند: آمین!

۱- از کتاب "بهار آیین نیایش".

قسمت دوم:

درباره دعای ربانی طبق انجیل متی و لوقا^۲

«تقدیس شود نام تو» (مت ۹:۶)

نام خدا یک اصطلاح سنتی کتاب مقدس است که به ویژه در متون آیین عبادت به منظور ذکر پر احترام وجود خدا بکار می‌رود. «خدا را تقدیس نمودن» یا «نام او را تقدیس نمودن»، عبارتی متداول در کتاب مقدس و در دین یهود است. از آنجایی که خدا به طور مطلق «قدوس» است، منظور از این عبارت آن نیست که بتوان چیزی به قدوسیت او اضافه نمود، بلکه معنای آن این است که قدر قدوسیت او را می‌دانیم و آن را می‌شناسیم و او را جلال می‌دهیم (مثلاً در یوحنا ۱۲:۲۸ که به معنای همین تقاضا است).

در کتاب مقدس و دین یهود دو راه برای تقدیس خدا و یا تقدیس نام او وجود دارد. متخصصین شریعت و ربیون در تعالیم خود از ایمانداران دعوت می‌کنند که با اطاعت از فرامین خدا که به معنای شناخت حاکمیت او بر ایشان است، خدا را تقدیس نمایند (لاویان ۲۲:۳۲؛ اعداد ۲۷:۱۴؛ تث ۳۲:۵۱؛ اش ۸:۱۳؛ ۲۹:۱۳).

پیامبران در نبوت‌های خود در مورد نجات آینده اعلام می‌دارند که خدا از طریق ظهور خود به عنوان داور عادل و نجات‌دهنده در مقابل دیدگان همه امت‌ها، خود را تقدیس خواهد نمود (اش ۵:۱۶ و به ویژه حزقیال ۲۰:۴۱؛ ۲۸:۲۲، ۲۵؛ ۳۶:۲۳؛ ۳۸:۱۶، ۲۳؛ ۳۹:۲۷).

در دعای «ای پدر ما» علاوه بر درخواست آمدن فرمانروایی خدا، که تنها او می‌تواند آن را ممکن سازد، این عمل نجات‌بخش او طلبیده می‌شود. اغلب در ادبیات یهود برای این که بدون ذکر نام خدا به طور پوشیده به عمل او اشاره شود، از ترکیبات مجهولی - «تقدیس گردد» - استفاده می‌شود: ر.ک به مت ۵:۶، ۷، ۹؛ ۱:۷، ۲، ۷، ۸...

تنها خداست که می‌تواند خود را آنگونه که هست در قدرت و جلال و عدالت و فیض خود آشکار سازد. برای عیسی و همین‌طور برای حزقیال (به متن بالا رجوع کنید) این ظهور خدا متوجه همه انسان‌ها می‌باشد.

«آن نان روزانه ما را امروز به ما ده» (مت ۱۱:۶)

اشکالی که در تفسیر این عبارت وجود دارد به دلیل ضعف زبان یونانی‌ای است که برای نان مورد درخواست بکار رفته و به مفهوم «نان روزانه» ترجمه شده.

۲- ترجمه شده از "ترجمه بین‌الکلیسایی کتاب مقدس" (TOB) به زبان فرانسه.

از آنجایی که این کلمه جز در دعای «ای پدر ما» بکار نرفته ناچاریم که به ریشه لغوی آن که دو انتخاب وسیع را پیش روی ما می‌گذارد، متوسل شویم. «امروز» یا «فردا». در نتیجه می‌توان این عبارت را به طریق گوناگون ترجمه کرد:

* **نان «روزی که می‌آید»:** این عبارت به معنای روزی است که آغاز خواهد شد یعنی فردا. اما از امروز نان فردا را طلبیدن با تعالیم عیسی چندان سازگار نیست (ر.ک مت ۶:۳۴). معهذا این درخواست می‌تواند مانند تقاضاهای پیشین به آینده‌ای گسترده‌تر یعنی آخرت دلالت کند. در این صورت به معنای نان آینده در خوان جهان آینده می‌باشد.

توضیح: (بنابراین معنی، مفسری مشهور به نام «ژرمیاس» اشاره می‌کند که در متن یونانی آن رعایت شده است).

* **نان «امروز»:** همین کلمه یونانی در واقع می‌تواند گاهی برای مشخص ساختن روز کنونی، بکار رود (امت ۲۷:۱؛ اع ۷:۲۶). با ارتباط دادن این نان به «منا» که در فدای روزی که بر زمین می‌افتاد فاسد می‌گشت، هم‌چنین پیشنهاد شده است که این عبارت چنین ترجمه شود: «نان ما را تا فردا...»

* **«نان لازم برای زندگی»:** از نظر ریشه لغوی این کلمه می‌تواند دارای این مفهوم باشد ولی احتمال آن کم به نظر می‌رسد.

صرف نظر از این مفاهیم لغوی، تفسیری باستانی که اغلب مورد استفاده قرار می‌گیرد، این تقاضا را اشاره‌ای به نان قربانی مقدس یا کلام خدا می‌داند.

اگرچه ترجمه دقیق این کلمه هنوز به روشنی معلوم نیست، واضح است که این تقاضا به هر حال برای اطمینان یافتن از آینده نیست. عیسی از پیروانش دعوت می‌کند که روز به روز غذای مورد نیاز خود را بطلبند، با اطمینان خاطر از این که خدا غذای مورد نیاز هر روز را فراهم خواهد ساخت، همان گونه که قوم اسرائیل را با «من» که هر روز در صحرا جمع می‌کردند، تغذیه می‌نمود. (خروج ۱۶)

در نتیجه با در نظر گرفتن سه معنای فوق می‌توان چنین پیشنهاد نمود: «آن نان روزانه ما را»، این ترجمه معنای مختلف کلمه یونانی را محدود نکرده بلکه به معنی وسیع و مختلف اصطلاح یونانی اشاره می‌کند و به این ترتیب تفسیر آن را در آموزش دینی امکان پذیر می‌سازد.

«بخشای دیون ما را، چنان که ما نیز بخشوده ایم مدیونان خود را» (مت ۶:۱۲)

چه در بیان روزمره و چه در بیان کتاب مقدس، «دین» تعهدی حقوقی و تجاری میان مردم می‌باشد که در دنیای باستان از جدیت شدیدی برخوردار بود، به طوری که عدم پرداخت آن ممکن بود موجب از دست دادن آزادی فرد گردد (ر.ک مت ۱۸:۲۳-۳۵). این تصویر که در عهدعتیق

ناشناخته است، در فرهنگ یهود برای بیان داشتن موقعیت انسان در برابر خدا که در قبال او به نحوی غیرقابل جبران مدیون می باشد، بکار برده می شود. پس این کلمه مشخص کننده حالت گناهکار بشر است (در مورد مترادف بودن کلمات «مدیون» و «گناهکار» ر.ک لو ۱۳:۲ و ۴). در دنیای امروز که استفاده از وام و اعتبار امری عادی است، ترجمه این کلمه به «دین» تصویر فوق را تضعیف می سازد و در نتیجه کلمه «گناه» به گونه ای بهتر اهانت شخص به خدا و وضعیت اسف بار فرد گناهکار را بیان می دارد.

توسط این دعا از خدا درخواست می کنیم که «دیونی» را که نسبت به او داریم ببخشاید. این امر مطلقاً از فیض خدا ناشی می گردد، زیرا ما به هیچ وجه قادر نیستیم گناهان خود را جبران کنیم. عیسی که وظایف ما را در قبال خدا به نحوی عمیق با وظایف ما در قبال هموعان مان مرتبط می سازد، در پیروی از عهد بین خدا و انسان، اغلب اعلام می دارد (همان گونه که بن سیراخ اعلام داشته بود ۲۸:۱-۵) که خدا برای این که بخشایش خود را به ما عطا کند از ما می خواهد که برادران خود را ببخشاییم (مت ۵:۷؛ ۶:۱۴-۱۵؛ ۱۸:۲۳-۳۵؛ مر ۱۱:۲۵). این بخشش برادرانه نه موجب کسب بخشایش ما می گردد و نه ما را مستحق آن می گرداند، بلکه بیانگر صداقت خواسته ما می باشد (از این رو متی می گوید ... «چنان که ما نیز بخشوده ایم مدیونان خود را»).
توضیح: در ترجمه پیشنهادی در مورد این اصطلاح از متن لوقا استفاده کرده ایم.

«بخش گناهان ما را» (لو ۴:۱۱)

لوقا، کلمه دین را که آن را در انجیل متی نیز می یابیم با کلمه «گناه» ترجمه می کند، اما در قسمت دوم این تقاضا، کلمه «مدیونان» را بکار می برد. در مورد باب ۱۳ آیات ۲ و ۴ نیز همین کار را می کند.

«چنان که ما نیز می بخشیم همه مدیونان خود را» (لو ۴:۱۱)

درحالی که متی این بخشش برادرانه را پیش از درخواست بخشش در دعا قرار می دهد، لوقا آن را به سراسر زندگی فرد مسیحی گسترش می دهد.

«ما را در وسوسه میاور» (مت ۱۳:۶)

در اینجا منظور از وسوسه، آزمایشی نیست که طبق عهدعتیق خدا از ابراهیم به عمل می آورد (پید ۱:۲۲؛ ۱-۲ مکا ۵:۲؛ بنسی ۴۴:۲۰؛ عبر ۱۱:۱۷) و یا آزمایشی که قوم خود را تحت آن قرار می دهد (خروج ۱۵:۲۵؛ ۱۶:۴؛ ۲۰:۲۰؛ تث ۸:۲؛ ۱۳:۴؛ داور ۲:۲۲؛ ۳:۱ و ۴: حک ۱۱:۹). این وسوسه همان گونه که بارها در عهدجدید دیده می شود، وسوسه ای است که توسط آن شیطان

می خواهد موجب هلاکت شخصی گردد که تحت وسوسه قرار می گیرد (۱- قرن ۷:۵؛ ۱- تسا ۳:۵؛ ۱- پطرس ۵:۵-۹؛ مکا ۲:۱۰، ر.ک لو ۲۲:۳۱). هم چنین در عهد جدید هرگز گفته نمی شود که خدا وسوسه می کند و حضرت یعقوب ۱:۱۳ این موضوع را کاملاً رد می کند (ر.ک بنسی ۱۱:۱۵-۱۲). معهدا، هیچ چیز خارج از سلطه خدا نمی باشد، حتی وسوسه یا قدرت شیطان: از این رو گفته می شود «ما را در وسوسه میاور» که در بردارنده دخالتی فعال از جانب خدا می باشد. این موضوع به هیچ وجه مطرح نیست که خدا ما را در وسوسه آورد، همانند دامی که انسان در آن گرفتار شود، اما او می تواند کسی را در یک شرایط بحرانی آزمایش قرار دهد، همان گونه که روح القدس عیسی را به بیابان برد تا توسط ابلیس وسوسه گردد (مت ۴:۱ به بعد). طبق این تفسیر پیرو مسیح از خدا نمی خواهد که وسوسه نگردد (ر.ک مت ۴۶:۴۱ به بعد، ۱- قرن ۱۰:۱۳) بلکه می خواهد که دچار وسوسه ای نگردد که یارای تحمل آن را نداشته باشد.

تفسیری دیگر امکان پذیر است و آن این است که با استناد به سبک سامی به جای این که ترجمه کنیم: «ما را در وسوسه میاور» چنین ترجمه کنیم: «مگذار که در وسوسه افتیم»، یعنی ما را از قبول فریب های وسوسه گر و یا پیمان بستن با او و یا طبق عبارت اول تیموتاوس ۶:۹ از «افتادن در وسوسه»، در امان نگاه دارد.

توضیح: طبق نظر ژرمیاس این مفسر مشهور، کلمه وسوسه در این متن به معنای وسوسه های روزانه و معمولی نبوده، بلکه اشاره به آن تجربه بزرگ و آخر یعنی مکاشفه راز بدی یا «ضد مسیح» و آزار و رنج های آخر و آخرین امتحان «مقدسین خدا» توسط پیامبران کذبه و مسیحیان دروغین را دارد. بنابراین این وسوسه بزرگ و آخر سعی در ارتداد کشاندنمان را دارد، به همین دلیل از پدر آسمانی می طلبیم که ما را از خطر ارتداد حفظ نماید.

«بلکه ما را از شریر رهایی ده» (مت ۶:۱۳)

کلمه ای که در انجیل متی بکار می رود دو معنا دارد: بدی و یا شیطان. (در مورد معنی اول ر.ک مت ۵:۱۱ و ۶:۲۳ و غیره و در مورد معنی دوم ر.ک مت ۱۳:۱۹ و احتمالاً ۵:۳۷ و ۱۳:۳۸) و همین طور در دوم تسالونیکیان ۳:۳ و یوحنا ۱۷:۱۵ که در این موارد بیشتر به شخص شیطان اشاره می شود، در حالی که در دوم تیموتاوس ۴:۱۸ بدی مطرح است. در دعای «ای پدر ما» معنی قوی وسوسه، ترجمه شریر (شخص شیطان) را ارجح می سازد. به هر حال، «بدی» در اینجا در ارتباط با «نیروی بدی» می باشد. در نتیجه دو تقاضای آخر در واقع یک تقاضا می باشند.

پدر گفت :

« این پسر من مرده بود زنده گردید

و گم شده بود یافت شد.

پس به شادی کردن شروع نمودند. «

(لوقا: ۱۵: ۲۴)

قسمت سوم: تفسیر "ای پدر ما"

طبق کتاب "تعلیمات دینی کلیسای کاتولیک" که در اختتام کتاب خدای زنده درج شده و در اینجا اضافه شده است.

عیسی «در موضعی دعا می کرد چون فارغ شد یکی از شاگردانش به وی گفت: خداوندا دعا کردن را به ما تعلیم نما چنان که یحیی شاگردان خود را پیاموخت». ^۱ خداوند در جواب این درخواست، نیایش اساسی مسیحی را به شاگردانش و کلیسا تعلیم می دهد. حضرت لوقا متنی کوتاه حاوی پنج درخواست ^۲ ارائه می دهد، در حالی که حضرت متی متنی توسعه یافته تر شامل هفت درخواست ^۳ را روایت می کند. سنت پرستشی کلیسا متن حضرت متی را به کار می برد:

ای پدر ما که در آسمانی،
تقدیس شود نام تو
بیاید فرمانروایی
اراده تو چنان که در آسمان است بر زمین نیز کرده شود.
نان کفاف ما را امروز به ما بده،
و قرض های ما را ببخش،
چنان که ما نیز قرضداران خود را می بخشیم،
و ما را در آزمایش میاور،
بلکه ما را از شریر رهایی ده.

از همان ابتدا، آیین نیایشی دعای ربانی را با ستایش فر و شکوه به پایان می برد. در کتاب «دیداکه» می خوانیم، «زیرا قدرت و جلال تا به ابد از آن توست». و قانون ایمان رسولان کلمه «ملکوت» را به ابتدای آن اضافه می کند و این نمونه ای می شود که امروزه در نیایش بین الکلیسایی به کار می رود. سنت بیزانتین (روم شرقی) بعد از کلمه «جلال» واژه های «پدر و پسر و روح القدس» را اضافه می نماید. نمازنامه رومی آخرین درخواست را در دیدگاهی صریح و روشن از «انتظار امید متبارکمان» و از بازگشت پرجلال خداوند ما عیسی مسیح توسعه می دهد. ^۴ سپس فریاد شادی و جواب جماعت یا تکرار ستایش فر و شکوه که از قانون ایمان رسولان گرفته شده به گوش می رسد.

۱- لوقا: ۱۱

۲- ر.ک لوقا: ۱۱-۴

۳- ر.ک مت: ۶-۹-۱۳

۴- تبط: ۲-۱۳

بخش ۱ «خلاصه تمام انجیل»

نیایش خداوند «به راستی خلاصه تمام انجیل است».^۵ «پس از آن که خداوند، دعای ربانی را تعلیم داد در جایی دیگر گفت: «بطلبید که به شما داده خواهد شد» بنابراین هرکس می تواند طبق نیازهای دعاها متفاوتی بکند، اما این دعاها می بایست همیشه با نیایش خداوند که نیایش اصلی است آغاز گردند».^۶

۱- در مرکز کتب مقدس

آگوستین قدیس پس از نشان دادن این که چگونه مزامیر غذای اصلی نیایش مسیحی هستند و با درخواست های دعای «ای پدر ما» تلاقی پیدا می کنند نتیجه می گیرد:
در تمامی دعاهایی که در کتب مقدس هستند تفحص کنید، فکر نمی کنم چیزی بیابید که در دعای «ای پدر ما» گنجانده نشده باشد.

تمام کتب مقدس (تورات، انبیا و مزامیر) در مسیح به تحقق می رسند.^۷ انجیل «مژده» خبر خوش است. حضرت متی اولین اعلام آن را در موعظه روی کوه^۸ خلاصه کرده است؛ نیایش به پدر ما در مرکز این اعلام قرار دارد. در این مفهوم است که هر درخواستی که خداوند به ما عطا نموده روشن شده و معنی می یابد:

نیایش خداوند کامل ترین نیایش هاست... در این نیایش ما نه تنها تمام چیزهایی را که می توانیم بخواهیم طلب می کنیم بلکه می توانیم آنها را در نظم و ترتیبی که بایستی طلبیده شوند بخواهیم. این نیایش نه تنها ما را تعلیم می دهد که چه بطلبیم بلکه به ما می آموزد به چه ترتیبی آنها را بطلبیم.^۹
موعظه روی کوه تعلیمی برای زندگی است. «ای پدر ما» یک نیایش است اما در هر دو روح خداوند شکل جدیدی به خواست های ما می دهد، یعنی جریان های درونی که زندگی ما را تحرک و هیجان می بخشد. عیسی این زندگی نوین را با سخنانش به ما تعلیم می دهد. او ما را تعلیم می دهد که با دعاهایمان آن را بطلبیم. درستی و صحت زندگی ما در او به درستی نیایش ما بستگی خواهد داشت.

۲- «نیایش خداوند»

اصطلاح سنتی «دعای ربانی» - نیایش خداوند - (*Oratio Dominica*) یعنی این که خداوند عیسی نیایش به پدر، ما را تعلیم داد و به ما سپرد. نیایشی که از عیسی به ما رسیده به راستی نیایش منحصر به فرد است: این نیایش «از خداوند» می باشد. از یک طرف پسر یگانه کلماتی را به ما

۵- ترتولیان

۶- ترتولیان

۷- ر.ک لو ۴۴:۲۴

۸- ر.ک مت ۵-۷

۹- توماس اکیناس

می دهد که خود از پدر یافته است: ۱۰ او استاد نیایش ماست. از طرف دیگر او که کلمه تن گرفته است در دل انسانی خود احتیاجات برادران و خواهران خود را می داند و آنها را برای ما آشکار می سازد: او الگوی نیایش ماست.

اما عیسی فرمولی به ما نمی دهد که به صورت خودکار آن را تکرار کنیم ۱۱ همانند تمام نیایش های شفاهی که روح القدس از طریق کلام خدا، فرزندان خدا را تعلیم می دهد که چگونه به پدران نیایش کنند. عیسی نه تنها کلمات نیایش فرزندی ما را به ما می دهد بلکه هم زمان روح را به ما عطا می کند تا توسط او این کلمات در ما «روح و حیات» ۱۲ گردند. علاوه بر این اثبات و امکان نیایش فرزندی ما این است که پدر «روح پسر خود را در دل های ما فرستاد که ندا می کند «یا ابا» یعنی ای پدر!» ۱۳ از آنجا که نیایش، خواست های ما را نزد خدا می برد، باز هم پدر است که «تفحص کننده دل هاست» و نیز پدر است که «فکر روح را می داند زیرا روح برای مقدسین برحسب اراده خدا شفاعت می کند». ۱۴ نیایش به پدر آسمانی ما در مأموریت و کار نجات بخش پسر خدا و روح القدس گنجانده شده است.

۳- نیایش کلیسا

کلیسا این عطیه غیر قابل تقسیم کلام خداوند و روح القدس را که در دل های ایمانداران به آنها حیات می بخشد از همان ابتدا پذیرفته و با آن زندگی کرده است. اولین جوامع مسیحی به جای «هیجده برکت» معمول پرستش یهودیان، نیایش خداوند را روزی سه مرتبه می خواندند. ۱۵ برحسب سنت رسولان، نیایش خداوند عمیقاً در دعای آیین نیایش ریشه دوانیده است: [خداوندا] ما را تعلیم می دهد تا برای تمام برادرانمان با هم نیایش کنیم. زیرا او نگفت «پدر من» که در آسمانی بلکه «پدر ما»، تا این که دعای ما برای تمامی بدن کلیسا با یک جان باشد. ۱۶

نیایش خداوند در تمام سنت های آیین نیایشی بخش کاملی از ساعات اصلی نمازهای مختلف کلیسا را به خود اختصاص می دهد. در سه راز آغازین مسیحی، ویژگی کلیسایی این نیایش بیشتر نمودار می گردد.

خواندن نیایش خداوند در راز تعمید و تثبیت به معنای تولد تازه در حیات الهی است. از آن جا که نیایش مسیحی گفتگوی ما با خدا با همان کلمات خود خداست، کسانی که «تولد تازه یافته اند... از کلام خدا که زنده و تا ابدالآباد باقی است» ۱۷ یاد می گیرند که پدرشان را توسط یگانه کلامی که همیشه مستجاب می کند بخوانند. از این رو آنها می توانند چنین نیایش کنند زیرا مهر تدهین روح القدس بر دل ها، گوش ها، لب ها و بر تمامی وجود فرزندی شان به طور پاک نشدنی

۱۰- ر.ک یو ۱۷:۷

۱۱- ر.ک مت ۶:۷؛ ۱- یاد ۱۸:۲۶-۲۹

۱۲- یو ۶:۶۳

۱۳- غلا ۴:۴

۱۴- روم ۸:۲۷

۱۵- دیداکه

۱۶- قدیس یوحنا کرینوستوم

۱۷- ۱ پطرا ۲۳:۱

نقش بسته است. به این دلیل است که بیشتر تفسیرهای پدران کلیسا بر نیایش «ای پدر ما» خطاب به رازجویان و نوایمانان نوشته شده اند. وقتی کلیسا با «ای پدر ما» نیایش می کند همیشه مردم «تازه تولد یافته» هستند که دعا می کنند و رحمت خدا را به دست می آورند.^{۱۸}

نیایش خداوند در آیین نیایش راز قربانی مقدس هم چون نیایش کل کلیسا جلوه می کند و مفهوم و تاثیر و قوت کامل خود را از این طریق آشکار می سازد. نیایش خداوند که بین دعای تقدیم و تقدیس قربانی مقدس و دریافت عشای ربانی قرار دارد از یک طرف تمام درخواست ها و شفاعت هایی را جمع بندی می کند که در جریان دعای طلب نزول روح القدس بیان می شود و از طرف دیگر در ضیافت ملکوت را می گوید که دریافت قربانی مقدس پیش درآمد آن است.

نیایش خداوند هم چنین در راز قربانی مقدس هم چنین ویژگی مربوط به زمان آخر بودن درخواست هایش را آشکار می سازد. این نیایش هم چنین نیایش مناسبی برای «زمان آخر» است، زمان نجات که با نزول روح القدس آغاز و با بازگشت خداوند به کمال خواهد رسید. درخواست هایی که به پدر ما خطاب می شوند از این لحاظ با دعاهای عهدعتیق متفاوتند که بر راز نجاتی تکیه می کنند که قبلاً و یک مرتبه برای همیشه در مسیح مصلوب و رستخیز کرده به انجام رسیده است.

از این ایمان پایدار و تزلزل ناپذیر امیدی می جوشد که هر هفت درخواست را تقویت می بخشد. این هفت درخواست هر کدام ناله های دنیای کنونی، دنیای صبر و انتظار را بیان می کنند که در آن «هنوز ظاهر نشده است آنچه خواهیم بود».^{۱۹} در راز قربانی مقدس و نیایش خداوند با اشتیاق منتظر بازگشت خداوند هستیم «تا هنگامی که باز آید» انتظار می کشند.^{۲۰}

خلاصه

عیسی در جواب درخواست شاگردانش «خداوندا، دعا کردن را به ما تعلیم نما» (لوقا ۱:۱)، نیایش بنیادی مسیحی یعنی «ای پدر ما» را به ایشان سپرد.

«نیایش خداوند به راستی خلاصه تمام انجیل است»^{۲۱} و «کامل ترین نیایش ها».^{۲۲} این نیایش در قلب کتب مقدس قرار دارد.

به این علت «نیایش خداوند» نامیده شده چون خداوند عیسی که استاد و الگوی نیایش ماست آن را به ما عطا نموده است.

نیایش خداوند نیایش اصلی کلیسا است. بخش کاملی از ساعات اصلی دعاهای مختلف کلیسا و رازهای آغازین مسیحی یعنی تعمید و تثبیت و قربانی مقدس به این نیایش اختصاص داده شده اند. این نیایش که در راز قربانی ویژگی مربوط به زمان آخر درخواست هایش را آشکار می کند در انتظار خداوند است «تا هنگامی که

باز آید» (۱-قرن ۱:۲۶).

۱۸- ر.ک ۱-پطرس ۲:۱-۱۰

۱۹- ۱-یوحنا ۳:۲۰؛ ر.ک کول ۳:۴

۲۰- ۱-قرن ۱:۲۶

۲۱- تروتولیان

۲۲- توماس آکیناس

بخش ۲ «ای پدر ما که در آسمانی»

۱- «با جرات می‌گوییم»

در آیین نیایش رومی از جماعتی که در مراسم راز قربانی مقدس شرکت دارد دعوت می‌شود تا با شجاعت فرزندی به پدر آسمانی نیایش کند. آیین نیایش کلیساهای شرق عبارت مشابه به کار برده و آن را بسط می‌دهند: «با اعتماد کامل جرات کنیم»، «ما را لایق آن گردان...». موسی از بوته شعله ورنندایی می‌شنید که به وی گفت: «بدین جا نزدیک میا، نعلین خود را از پاهایت بیرون کن، زیرا مکانی که در آن ایستاده‌ای مقدس است». ۲۳ فقط عیسی می‌توانست از آن مرزهای تقدس الهی عبور کند، زیرا «وقتی طهارت گناهان را به اتمام رسانید» ما را به حضور پدر برد: «اینک من و فرزندان که خدا به من عطا فرمود». ۲۴

«چنان چه اقتدار پدر ما و روح القدس و پسرش ما را و نمی‌داشت که چنین فریاد زنیم «ابا، ای پدر»، ممکن بود آگاهیمان از موقعیت خود به عنوان بردگان، ما را تا اعماق زمین فرو برد و بدن زمینی مان به خاکستر برمی‌گشت. انسان میرا چگونه جرات می‌کند خدا را پدر بخواند اگر عمق وجود وی از قدرتی که در بالاست جان نگیرد». ۲۵
این قدرت روح القدس که ما را با نیایش خداوند پیوند می‌دهد در آیین نیایشی شرق و غرب با اصطلاحات زیبا و دارای ویژگی مسیحی بیان شده است: بازگشت پرجلال مسیح، سادگی بی‌پرده، اعتماد فرزندی، اطمینان شادی بخش، شجاعت فروتنانه، یقین از این که محبت کرده می‌شویم. ۲۶

۲- «ای پدر»

قبل از این که این اولین ندای نیایش خداوند را اظهار کنیم بایستی با فروتنی دل‌های مان را از تصاویر دروغینی که «از این دنیا» گرفته ایم پاک سازیم. فروتنی باعث می‌شود درک کنیم که «کسی پسر را نمی‌شناسد به جز پدر و نه پدر را هیچ کس نمی‌شناسد غیر از پسر و کسی که پسر نخواهد بر او مکشوف سازد» یعنی «به کودکان». ۲۷ پاکی دل‌های مان بایستی با تصاویر پدرانه و مادرانه انجام شود که از تاریخ فرهنگی و شخصی خودمان نشأت می‌گیرند و بر رابطه ما با خدا تأثیر می‌گذارند. خدای پدر ما ورای مقولات دنیای مخلوق است. تحمیل عقایدمان در این زمینه «بر او» به معنای ساختن بت برای پرستش یا مبارزه با آن می‌باشد. نیایش به پدر یعنی ورود به راز او همان‌گونه که او هست و همان‌گونه که پسر او را برای ما مکشوف نموده است می‌باشد.

اصطلاح خدای پدر هرگز بر کسی آشکار نگشته بود. زیرا وقتی موسی از خدا نام او را پرسید، نام دیگری شنید. نام پدر تنها در پسر بر ما آشکار گردید زیرا نام «پسر» اسم جدید «پدر» را دربر دارد. ۲۸

۲۳- خروج ۳:۵

۲۴- عبر ۱:۳، ۲:۱۳

۲۵- قدیس پطرس کریزولوگوس

۲۶- ر. ک افس ۳:۱۲، عبر ۳:۶، ۴:۱۶، ۱۰:۱۹، ۱- یو ۲:۲۸، ۳:۲۱، ۵:۱۴

۲۷- مت ۱۱:۲۵-۲۷

۲۸- ترتولیان

می توانیم خدا را پدر بخوانیم زیرا توسط پسرش که انسان گردید بر ما مکشوف شد و نیز روحش او را به ما می شناساند. رابطه شخصی پسر با پدر چیزی نیست که انسان را یارای درک آن باشد و فرشتگان نیز نمی توانند او را حتی به صورت مبهم ببینند: با وجود این، روح پسر شراکت در آن رابطه را به ما می بخشد اگر ایمان داشته باشیم که عیسی، مسیح است و آنکه ما از خدا متولد شده ایم.^{۲۹}

وقتی به پدر نیایش می کنیم در مصاحبت و پیوند با او و با پسرش عیسی مسیح هستیم.^{۳۰} در این حال است که او را می شناسیم و با حس غریبی درک می کنیم که حیرت آور است. اولین عبارت نیایش «ای پدر ما» قبل از این که طلب باشد پرستش و تجلیل است. زیرا این جلال خداست که ما او را هم چون «پدر»، می شناسیم که خدای حقیقی است. که نام خود را بر ما آشکار ساخته است و هم چنین قدرت داد که ایمان آورده و حضور او را در خود احساس کنیم او را شکر و سپاس می گوئیم. می توانیم پدر را پرستش و ستایش کنیم زیرا با قبول ما به فرزندخواندگی در یگانه پسرش باعث شده در حیات او تولد نوین یابیم: با تعمید، ما را در بدن مسیح خود پیوند می دهد، از طریق تقدیس ما روح خود که از سر به اعضا جریان می یابد ما را «مسیحا»ی دیگری می سازد. خدا، که در واقع از قبل ما را فرزندخوانده تعیین نمود، ما را مطابق و هم شکل بدن جلال یافته مسیح ساخت. پس شما که در مسیح شراکت دارید به حق «مسیحا» خوانده می شوید.^{۳۱}

انسان جدید که توسط فیض برای خدا مولود و حفظ شده قبل از هر چیز می گوید: «ای پدر» زیرا او اکنون پسر گشته است.^{۳۲}

بنابراین نیایش خداوند در هم چنان که پدر را بر ما مکشوف می سازد ما را برای خودمان نیز مکشوف می سازد.

ای انسان که جرات نداشتی روی خود را به آسمان بلند کنی، چشمانت را به زمین افکندی و ناگهان فیض مسیح را دریافت داشتی: تمام گناهانت آمرزیده شد. از بنده گناه به پسر نیکو تبدیل گشتی... پس چشمانت را به سوی پدر که تو را از طریق راز تعمید مولود کرد برافراز، به سوی پدری که از طریق پسرش تو را نجات داد و بگو: ای پدر ما «...» اما هیچ گستاخی نکن. او به طریق مخصوص تنها در مسیح پدر است، اما به طور عام پدر همه ماست زیرا تنها مسیح را مولود کرد ولی ما را آفریده است. پس توسط رحمت او بگو: «ای پدر ما» تا شایستگی آن را بیابی که پسر او باشی.^{۳۳}

عطیه رایگان فرزندخواندگی توبه مداوم و حیات نوین را از طرف ما می طلبد. نیایش به پدر ما بایستی دو وضعیت بنیادی را در ما به وجود خواهد آورد:

ابتدا اشتیاق به این که مانند او شویم؛ اگرچه شبیه به او خلق شده ایم، به فیض او توانستیم به این شباهت بمانیم؛ بایستی به این فیض جواب بدهیم.

۲۹- ر.ک یو:۱؛ ۱:۵

۳۰- ر.ک- یو:۱:۳

۳۱- قدیس سیریل اهل اورشلیم

۳۲- قدیس سبیریان

۳۳- قدیس امبروز

بایستی به خاطر داشته باشیم و بدانیم اکنون که خدا را «پدر ما» می خوانیم همانند پسران خدا رفتار نماییم.^{۳۴}

شما نمی توانید خدای تمامی رحمت را پدرتان بخوانید اگر دلی بی رحم و دور از انسانیت داشته باشید؛ زیرا در این حالت در خود نشانه های رحمت و محبت پدر آسمانی را دیگر نخواهید داشت.^{۳۵} بایستی اولاً در جمال خدا به طور بی وقفه تعمق و تأمل نماییم و جان های خود را طبق همین زیبایی بیاراییم.^{۳۶}

ثانیاً، قلبی فروتن و مطمئن داشته باشیم که ما را قادر می سازد تا «بازگشت نموده و مثل طفل کوچک شویم».^{۳۷} زیرا پدر فقط به «کودکان» مکشوف می گردد.^{۳۸} نیایش، نگرش و تعمق تنها در خدا و آتش عظیم محبت است که جان در آن ذوب می شود و در عشق پاک و مقدس ماوا می گیرند و با خدا مثل پدر خود با تقوای مخصوصی بسیار صمیمانه صحبت می کند.^{۳۹} پدر ما: این اسم در ما ایجاد محبت می کند... و نیز اطمینان به دریافت آنچه می طلبیم... از آن جا که خدا از قبل به انسان ها عطا فرمود که فرزند او باشند آیا امکان دارد چیزی را که از او بخواهند به آنها نبخشد؟^{۴۰}

۳- پدر «ما»

پدر «ما» اشاره به خدا دارد. این صفت همان گونه که آن را به کار می بریم بیانگر ملکیت نیست بلکه نشان دهنده رابطه ای کاملاً جدید با خداست.

وقتی می گوئیم پدر «ما» قبل از هر چیز قبول و تصدیق می کنیم که تمام وعده های محبت وی که توسط انبیا اعلام شده بودند در عهد جدید و ابدی در مسیحش به تحقق رسیده اند: ما قوم وی گشته ایم و بدینسان او خدای «ما» است. این رابطه جدید تعلق داشتن به یکدیگر است که عطیه ای کاملاً رایگان می باشد. بایستی با محبت و وفاداری به «فیض و راستی» که در عیسی مسیح به ما داده شده جواب دهیم.^{۴۱}

از آنجا که نیایش خداوند، نیایش قوم او در «زمان آخر» است، کلمه «ما» هم چنین بیانگر یقین و اطمینان ما در وعده نهایی خداست: در اورشلیم آسمانی به پیروزمندان خواهد گفت: «او را خدا خواهیم بود و او مرا پسر خواهد بود».^{۴۲}

وقتی به پدر «ما» نیایش می کنیم، شخصاً پدر خداوند ما عیسی مسیح را خطاب می نماییم . با

۳۴- قدیس سیریان

۳۵- قدیس یوحنا کریزوستوم

۳۶- قدیس گریگوری اهل نیسا

۳۷- مت ۱:۸

۳۸- ر. ک مت ۱:۲۵

۳۹- قدیس یوحنا کاسیان

۴۰- قدیس آگوستین

۴۱- یو: ۱:۱۷؛ ر. ک هو: ۲:۲۱-۲۲:۲۲:۶-۱

۴۲- مکا: ۲:۱۷

از این طریق الوهیت را تقسیم نمی‌کنیم زیرا پدر «سرچشمه و منبع» آن است بلکه اعتراف می‌نماییم که پسر، مولود ازلی و ابدی وی است و روح القدس از او سرچشمه می‌گیرد. ما این سه شخص را درهم مخلوط نمی‌کنیم زیرا اعتراف می‌نماییم که پیوند ما با پدر و پسرش عیسی مسیح در یگانه روح قدوس آنهاست. تثلیث اقدس دارای یک طبیعت و تقسیم‌ناپذیر می‌باشند وقتی به پدر نیایش می‌کنیم او را به همراه پسر و روح القدس پرستش کرده و جلال می‌دهیم.

کلمه «ما» به واقعیتهای فراتر از یک انسان منفرد اشاره می‌کند. فقط یک خدا وجود دارد و کسانی که از طریق ایمان به پسر یگانه‌اش توسط آب و روح القدس از او تولد نوین یافته‌اند خدا را به عنوان پدر باز می‌شناسند.^{۴۳} کلیسای جامع نوینی است که با همان پدر و با همان روح القدس در پیوند زندگی می‌نماید. کلیسا با پسر یگانه که «نخست‌زاده از برادران بسیار است» متحد شده، در مصاحبت با همان پدر واحد و همان روح القدس واحد است.^{۴۴} هر تعمید یافته‌ای به هنگام نیایش ای پدر «ما» در این مصاحبت و مشارکت نیایش می‌کند: «جمله مؤمنین را یک دل و یک جان بود».^{۴۵}

به این دلیل علی‌رغم تفرقه‌های موجود میان مسیحیان، نیایش به پدر «ما» به عنوان میراث مشترک همه ما و فراخوانی ضروری برای تمام تعمید یافتگان باقی می‌ماند. آنان در پیوند با ایمان به مسیح و با تعمید بایستی در نیایش عیسی برای اتحاد شاگردانش شرکت جویند.

سرانجام اگر با صمیمیت به «پدر ما» نیایش کنیم، فردگرایی را پشت سر می‌گذاریم زیرا محبتی که از او دریافت می‌کنیم ما را از آن آزاد می‌سازد. کلمه «ما» در ابتدای نیایش خداوند همانند «ما»ی چهار درخواست آخر آن هیچ کس را مستثنی نمی‌سازد. اگر بخواهیم آن را صادقانه بر زبان آوریم بایستی بر جدایی‌ها و ضدیت‌های موجود مابین خود غالب شویم.^{۴۶}

شخص تعمید یافته بدون دعوت دیگران به این فرزند خواندگی نمی‌تواند دعای پدر ما را تکرار کنند زیرا پسر خود را به همگان بخشیده است. محبت خدا حد و مرزی نمی‌شناسد نیایش ما نیز بایستی چنین باشد. نیایش کردن پدر «ما»، ابعاد محبت وی را که در مسیح آشکار شدند بر ما می‌گشاید: نیایش کردن با و برای آنانی که هنوز او را نمی‌شناسند تا مسیح «فرزندان خدا را در یکی جمع کند».^{۴۷} توجه خدا نسبت به تمام انسان‌ها و نسبت به کل خلقت الهام بخش موضوع اصلی همه نیایش کنندگان بزرگ بوده است. همین موضوع بایستی نیایش ما را زمانی که جرأت می‌کنیم بگوییم پدر «ما» تا پهنای کامل محبت گسترش دهد.

۴- «که در آسمانی»

این اصطلاح کتاب مقدس به معنی مکان «فضا» نیست بلکه به معنی نوعی هستی می‌باشد:

۴۳- ر.ک- یو:۵:۱؛ یو:۳:۵
 ۴۴- روم:۸:۲۹، ر.ک افس:۴:۴-۶
 ۴۵- اء:۴:۳۲
 ۴۶- ر.ک مت:۵:۲۳-۲۴؛ ۶:۱۴-۱۵
 ۴۷- یو:۱۱:۵۲

منظور این نیست که خدا از ما دور است بلکه عظمت و شکوه خدا را می‌رساند. پدر ما «جایی دیگر» نیست؛ او ورای هر چیزی که بتوانیم از قدوسیتش بفهمیم هست... او دقیقاً به این علت که سه بار قدوس است به دل فروتن و توبه کار بسیار نزدیک می‌باشد.

«ای پدر ما که در آسمانی» دقیقاً به این معنی است که خدا در دل‌های عادلان همانند معبد مقدسش زندگی می‌کند. در عین حال به این معنی نیز هست کسانی که دعا می‌کنند بایستی آرزوی ساکن شدن کسی را که می‌خوانند در خود داشته باشند ۴۸

آسمان هم چنین می‌تواند کسانی باشد که تصویر دنیای آسمانی را بر خود دارند و خدا در آنها ساکن است و باقی می‌ماند. ۴۹ هنگامی که نیایش ای پدر ما را می‌خوانیم نماد آسمان‌ها ما را به راز عهدی که زندگی می‌کنیم متوجه می‌سازد. خدا در آسمان، در محل جلال خویش حضور دارد. خانه پدر سرزمین ماست. گناه، ما را از سرزمین عهد تبعید کرده است، ۵۰ اما توبه قلبی ما را قادر می‌سازد تا به سوی پدر، به آسمان بازگشت نماییم. ۵۱ پس زمین و آسمان در مسیح با هم به آشتی رسیده‌اند. ۵۲ زیرا فقط پسر «از آسمان پایین آمد» و باعث شد تا ما توسط صلیب، رستاخیز و صعودش با او به آسمان صعود کنیم. ۵۳

وقتی کلیسا نیایش می‌کند «ای پدر ما که در آسمانی» اقرار می‌نماید که ما قوم خدا هستیم که از قبل «با او در جای‌های آسمانی در مسیح عیسی» نشسته ایم و «زندگی ما با مسیح در خدا مخفی است». ۵۴ با این وجود در عین حال «در این هم آه می‌کشیم چونکه مشتاق هستیم که خانه خود را که از آسمان هاست بپوشیم». ۵۵

[مسیحیان] جسم دارند اما براساس جسم زندگی نمی‌کنند. ساکن زمین اما شهروندان آسمان هستند.

خلاصه

ایمان ساده و وفادارانه، اعتماد فروتنانه و شادمانه حالت‌های مناسب و شایسته برای کسی است که به پدر ما نیایش می‌کند.

می‌توانیم خدا را پدر بخوانیم چون پسر خدا که انسان گردید او را بر ما مکشوف نمود. از طریق تعمید اعضای بدن پسر و فرزندخوانده خدا گشته ایم.

نیایش خداوند ما را به مصاحبت و پیوند با پدر و پسرش عیسی مسیح می‌آورد. و از طریق این دعا ما را بر خودمان مکشوف می‌سازد.

۴۸- قدیس آگوستین

۴۹- قدیس سیریل اهل اورشلیم

۵۰- ر. ک پید ۳

۵۱- ارا ۱۹:۴-۱:۴؛ لو ۱۵:۱۸، ۲۱

۵۲- ر. ک اش ۴۵:۸؛ مز ۸۵:۱۲

۵۳- یوح ۱۳:۱۲؛ ۱۴:۳۲؛ ۱۶:۲۸؛ ۲۰:۱۷؛ افس ۹:۴-۱۰:۱؛ عبر ۱:۳، ۲:۱۳

۵۴- افس ۲:۶؛ کول ۳:۳

۵۵- ۲_قرن ۵:۲؛ ر. ک فی ۳:۲۰

و تقویت کند. وقتی می‌گوییم ای پدر «ما»، عهد نوین در عیسی مسیح، مصاحبت با روح القدس و محبت الهی را که از طریق کلیسا تا اقصای دنیا گسترش می‌یابد می‌طلبیم.

«که در آسمانی» به مکانی اشاره ندارد بلکه به عظمت و جلال خدا و حضور وی در قلب عادلان، آسمان، خانه پدر، سرزمین واقعی ماست که به سوی آن هدایت می‌شویم و از قبل بدان تعلق داریم.

بخش ۳ هفت درخواست

بعد از این که خود را در حضور خدا پدر ما قرار دادیم تا او را بپرستیم، محبت و برکات او روح فرزندخواندگی در وجودها ما هفت درخواست، را بر می‌انگیزد که هفت برکت هستند. سه درخواست اول که بیشتر ربانی بوده ما را به سوی جلال خدا جلب می‌کند؛ چهار درخواست آخر هم چون راه‌هایی به سوی خدا، ضعف و ناتوانی ما را به فیض او می‌سپارد. «لجه به لجه ندا می‌دهد». ۵۶

اولین گروه این درخواست‌ها، ما را به خاطر خود او به سوی او می‌برد و به او * به او تعلق دارند: نام تو، ملکوت تو، اراده تو! این ویژگی محبت است که ابتدا در فکر کسی باشیم که او را دوست می‌داریم. در هیچ کدام از این سه درخواست حرفی از خودمان به میان نمی‌آوریم؛ بلکه اشتیاق سوزان و حتی اندوه و نگرانی پسر محبوب برای جلال پدرش است که ما را فرا می‌گیرد. ۵۷ «نام تو مقدس باد، ملکوت تو بیاید، اراده تو کرده شود...» این سه درخواست قبلاً در قربانی نجات بخش مسیح مستجاب شده‌اند اما از این پس در امید به سوی تحقق کاملشان جهت‌گیری می‌شوند، زیرا خدا هنوز کل در کل نیست. ۵۸

گروه دوم درخواست‌ها در جریان بعضی دعا‌های طلب نزول روح القدس در راز قربانی مقدس انجام می‌گیرد. این درخواست‌ها، تقدیمی انتظارات ماست و نگاه پدر رحمت‌ها را معطوف خود می‌کند. آنها از درون ما برخاسته و از هم‌اکنون در این دنیا راجع به ما می‌باشند: «به ماده... ما را بخش... ما را در... میاور... ما را رهایی ده...» درخواست‌های چهارم و پنجم به زندگی ما چنین می‌نگرد که بایستی تغذیه شود و از گناه شفا یابد؛ دو درخواست آخر به نبرد ما برای پیروزی حیات یعنی نبرد نیایش می‌پردازند.

سه درخواست اول ما را در ایمان تقویت می‌بخشند، از امید مملو می‌سازند و با محبت منور و فروزان می‌کنند. ما که مخلوق و هنوز هم گناهکار هستیم باید برای خودمان بطلبیم زیرا این «ما» که به محبت بی‌کران خدا تقدیم می‌کنیم توسط دنیا و تاریخ محدود شده است. زیرا پدر ما توسط نام مسیح سلطنت روح القدس خود، نقشه نجات ما و تمام دنیا را به تحقق می‌رساند.

۵۶- مز ۴۲: ۷

۵۷- ر. ک. لوقا ۲۲: ۱۴؛ ۱۲: ۵۰

۵۸- ر. ک. ۱- قرن ۱۵: ۲۸

۱- «نام تو مقدس باد»

عبارت «مقدس باد» در این جا نباید ابتدا به مفهوم سببی آن برداشت شود (فقط خدا تقدیس می کند و مقدس می سازد) بلکه قبل از هرچیز باید به مفهوم ارزشی آن توجه نمود: او را قدوس دانستن، به شیوه ای مقدس رفتار نمودن. بنابراین در ستایش، این نوع طلبیدن و خواندن گاهی هم چون ستایش و سپاسگزاری درک می شود.^{۵۹} اما عیسی این درخواست را مانند آرزویی و تمنایی به ما یاد داد: یک درخواست، یک اشتیاق و انتظاری که خدا و انسان در آن متعهد می شوند. از همان اولین درخواست به پدر ما، در عمق راز الوهیتش و کار نجات انسانیت فرو می رویم. طلب از پدر که نامش مقدس باد، ما را در نقشه محبت آمیز خود برای کمال زمانها «که بیش از بنیاد عالم در مسیح برگزید» وارد می کند تا ما «در حضور او در محبت، مقدس و بی عیب باشیم».^{۶۰}

خدا در لحظات مهم و تعیین کننده در تدبیر نجات، نام خود را آشکار می سازد اما این کار را در عین تحقق بخشیدن به کارش انجام می دهد. پس این کار زمانی برای ما و در ما به حقیقت می پیوندد که نامش توسط ما و در وجود ما مقدس شود.

قدوسیت خدا مرکز دست نیافتنی راز ابدی وی است. کتاب مقدس آنچه را که از راز او در آفرینش و تاریخ آشکار شده «جلال» می خواند یعنی تابش عظمت و قدرت او.^{۶۱} خدا با آفریدن انسان به صورت و موافق شبیه خود «تاج جلال و اکرام را بر او گذارد». اما انسان به واسطه گناه «از جلال خدا قاصر گردید».^{۶۲} از آن زمان به بعد خدا قدوسیت خود را از طریق آشکار کردن و گفتن نامش ظاهر می کرد تا انسان را به صورت خالق خود برگرداند.^{۶۳}

خدا در وعده به ابراهیم و سوگندی که برای وی خورد،^{۶۴} بدون آشکار کردن نامش خود را متعهد ساخت. خدا نامش را به موسی و نیز در مقابل چشمان تمامی قوم وقتی که آنها را از دست مصریان نجات داد آشنا کرد: «یهوه با جلال مظفر شده است».^{۶۵} از زمان عهد سینا به بعد این قوم «از آن او» است و بایستی «ملت مقدس باشد»^{۶۶} (یا «تقدیس شده باشد»): کلمه ای است که در زبان عبری به کار می رود در هر دو مورد یکسان است) زیرا نام خدا در آن ساکن است.

علیرغم شریعت مقدس که خدای قدوسشان بارها و بارها به آنها می دهد - «مقدس باشید زیرا که من یهوه خدای شما قدوس هستم» - و اگرچه خداوند محض خاطر اسم خود صبر و بردباری نشان می دهد، قوم از قدوس اسرائیل رو برمی گرداند و نام او را در امتها بی حرمت می سازد.^{۶۷} به این مسیحش سلطنت روح القدس خود، نقشه نجات ما و تمام دنیا را به تحقق می رساند.

۵۹- ر.ک مز ۱۱:۹؛ لو ۱:۴۹

۶۰- افس ۱:۹، ۴

۶۱- ر.ک مز ۸:۸؛ اش ۶:۳

۶۲- مز ۵:۸؛ روم ۳:۲۳؛ ر.ک پید ۱:۲۶

۶۳- کول ۳:۱۰

۶۴- ر.ک عبر ۶:۱۳

۶۵- خروج ۱:۱۵؛ ر.ک ۳:۱۴

۶۶- ر.ک خروج ۱۹:۵-۶

۶۷- حزق ۲۰:۹، ۱۴، ۲۲، ۳۹؛ ر.ک لاو ۱۹:۲

سرانجام نام خدای قدوس در عیسی به صورت تن گرفته برای ما آشکار و به ما داده شد، نجات دهنده ما که جسم گرفت نام خدا را توسط کارها و سخنانش و با قربانی خود آشکار نمود.^{۶۸} مرکز نیایش کهناتی وی این است: «ای پدر قدوس... به جهت ایشان من خود را تقدیس می کنم تا ایشان نیز در راستی تقدیس کرده شوند».^{۶۹} عیسی به دلیل این که نام خود را «تقدیس» می کند نام پدر را برای ما مکشوف می سازد.^{۷۰} در پایان گذر مسیح، پدر، نامی را که فوق جمیع نام هاست به او می بخشد: «عیسی مسیح خداوند است برای جلال خدای پدر».^{۷۱}

ما در آب های تعمید «غسل یافته و مقدس گردیده و عادل کرده شده ایم به نام عیسی خداوند و به روح خدای ما».^{۷۲} پدر ما، ما را به تقدس در تمامی زندگیمان دعوت می کند و از آن جا که «او سرچشمه حیات [ما] در مسیح عیسی است که از جانب خدا برای ما حکمت شده است و عدالت و قدوسیت خدا»^{۷۳} هم جلال او و هم حیات ما قدوس شدن نام او در ما و توسط ما بستگی دارد. هدف اولیه اولین درخواست ما چنین است.

کیست که بتواند خدا را مقدس گرداند، زیرا اوست که تقدس می بخشد؟ از آن جا که گفت: «برای من مقدس خواهید بود چون که من خداوند شما مقدس هستم»، می گوئیم و می طلبیم ما که در راز تعمید تقدیس شده ایم در آنچه شروع به شدن آن نموده ایم پشتکار و تداوم داشته باشیم. ما این را به طور روزانه می طلبیم زیرا هر روز به تقدیس نیاز داریم تا ما که هر روزه در گناه می افتیم گناهانمان توسط تقدیس شدن دائمی پاک شوند... دعا می کنیم که این تقدس در ما بماند.^{۷۴}

قدوسیت نام او در میان ملت ها به طور تفکیک ناپذیری به زندگی و نیایش ما بستگی دارد:

ما از خدا می خواهیم که نام خود را تقدیس گرداند که از قدوسیت خودش تمام خلقت را نجات می دهد و مقدس می گرداند و در این نام است که دنیای گمشده نجات یابد. اما می طلبیم که این نام از طریق اعمالمان و زندگیمان در ما مقدس شود. زیرا هنگامی که به نیکی زندگی می کنیم نام خدا متبارک می شود اما وقتی که به شرارت زندگی می کنیم نام او را باطل و بی حرمت می سازیم، همان گونه که رسول می گوید: «به خاطر شما نام خدا در میان امت ها بی حرمت می شود». آن گاه می طلبیم همان گونه که نام خدا قدوس است ما نیز در جان های خویش تقدس او را دریابیم.^{۷۵} زمانی که می گوئیم «تقدیس شود نام تو» می طلبیم که این نام در ما تقدیس شود، ما که در او هستیم: اما همین طور در دیگران نیز که فیض خدا به شکیبایی انتظار آنان است از این رو ما دعوت شده ایم که برای دیگران عدا کنیم حتی برای دشمنانمان نیز باید دعا کنیم. به همین دلیل است که ما مستقیماً نمی گوئیم «تقدیس شود نام تو، در ما» زیرا

۶۸- ر.ک مت ۲۱:۱؛ لوقا ۳۱:۱؛ یوحنا ۸:۱۷، ۱۷-۱۹

۶۹- یوحنا ۱۷:۱۱، ۱۹

۷۰- ر.ک حرق ۲۰:۳۹؛ ۲۰:۳۶-۲۱:۲۱؛ یوحنا ۱۷:۶

۷۱- فی ۲:۹-۱۱

۷۲- ۱-قرن ۶:۱۱

۷۳- ۱-قرن ۱:۳۰؛ ر.ک ۱-تسا ۴:۷

۷۴- قدیس سبیریان

۷۵- پطرس کریزولوگ؛ ر.ک روم ۲:۲۴؛ حرق ۲۰:۳۶-۲۲

می‌خواهیم که نام او در همه انسان‌ها تقدیس شود.^{۷۶} این درخواست تمام درخواست‌های دیگر را دربر می‌گیرد و مانند شش درخواست دیگر که در پی آن می‌آیند توسط نیایش مسیح به تحقق می‌رسد. نیایش به پدر ما، نیایش خود ماست به شرط آنکه به اسم عیسی کرده شود.^{۷۷} عیسی در نیایش کهناتی خود چنین می‌طلبد: «ای پدر قدوس، اینها را که به من داده‌ای به اسم خود نگاه دار».^{۷۸}

۲- ملکوت تو بیاید

واژه *basiliea* را در عهد جدید می‌توان «پادشاهی» (اسم ذات)، «ملکوت» (اسم خاص) یا «سلطنت» (اسم فاعل) ترجمه کرد. ملکوت خدا در پیش روی ما قرار دارد و در کلمه تن گرفته نزدیک تر شد. ملکوت خدا در سرتاسر انجیل اعلام شده و در مرگ و رستاخیز مسیح آمده است. ملکوت خدا از زمان شام آخر آمده و در راز قربانی مقدس در میان ماست. ملکوت خدا زمانی که مسیح آن را به پدرش واگذار نماید خواهد آمد:

حتی می‌توان گفت... که ملکوت خدا یعنی خود مسیح که هرروزه آمدنش را مشتاقیم و آرزو می‌کنیم هرچه زودتر آمدنش بر ما آشکار شود. زیرا همان‌گونه که او رستاخیز ماست چون در او برمی‌خیزیم پس می‌توانیم او را ملکوت خدا بدانیم زیرا در او سلطنت خواهیم نمود.^{۷۹}

درخواست «ماراناتا»، ندای روح و عروس است که می‌گویند: «بیا ای خداوند عیسی». حتی اگر از قبل تعیین نشده بود که برای آمدن ملکوت نیایش کنیم ما با رضایت و اراده خود این سخن را پیش می‌کشیم زیرا مشتاق آن هستیم که امید خود را در آغوش بگیریم. جان‌های شهیدان در قربانگاه‌ها فریاد برمی‌آورند: «ای خداوند قدوس و حق تا به کی انصاف نمی‌نمایی و انتقام خون ما را از ساکنان زمین نمی‌گیری؟» زیرا آنان در زمان آخر دنیا کیفر خواهند دید. به راستی خداوند هرچه زودتر ملکوت تو بیاید.^{۸۰}

عبارت «ملکوت تو بیاید» در نیایش خداوند، قبل از هرچیز به آمدن نهایی سلطنت خدا از طریق بازگشت مسیح اشاره می‌کند.^{۸۱} اما این اشتیاق به آمدن ملکوت باعث مغشوش شدن مأموریت کلیسا نمی‌شود بلکه به طور شدیدتری آن را متعهدتر می‌سازد. از پنطیکاست به این سر، آمدن ملکوت کار روح خداوند است که «کارش را بر زمین کامل می‌کند و پُری فیض را برای ما می‌آورد».^{۸۲}

«ملکوت خدا عدالت و سلامتی و خوشی در روح القدس [است]».^{۸۳} زمان آخر که ما در آن زندگی می‌کنیم دوران نزول روح القدس است. از زمان پنطیکاست، نبردی قطعی و سرنوشت‌ساز

۷۶- ترتولیان

۷۷- ر.ک یوحنا ۱۴:۱۳، ۱۵:۱۶، ۱۶:۲۴، ۲۶

۷۸- یوحنا ۱۱:۱۷

۷۹- قدیس سبیریان

۸۰- ترتولیان، عبر ۴:۱۱، مکا ۶:۹، ۲۰:۲۲

۸۱- ر.ک تبط ۲:۱۳

۸۲- نماز نامه رومی

۸۳- روم ۱۴:۱۷

بین «جسم» و روح در گرفته است: ^{۸۴} تنها دلی پاک می تواند با دلیری بگوید: «ملکوت تو بیاید». کسی که این سخن پولس رسول «گناه در جسم فانی شما حکمرانی نکند»، را شنیده و خود را در کردار و اندیشه و گفتار ظاهر ساخته، به خدا خواهد گفت: «ملکوت تو بیاید». ^{۸۵}

مسیحیان بایستی با تعمق بر طبق اراده روح القدس میان رشد ملکوت خدا و پیشرفت فرهنگ و جامعه ای که در آن زندگی می کنند تمایز قائل شوند. این تمایز نوعی جدایی نیست. دعوت انسان به زندگی ابدی و فعال کردن نیروها و استعدادها و وسایل پیشرفت و عمل در اجتماع را محدود نمی کند بلکه بر عکس آنها را در جهت عدالت و صلح تشویق نیز می نماید.

این درخواست نیایش عیسی که در راز قربانی مقدس حاضر و مؤثر است مستجاب می شود و میوه خود را در حیات تازه طبق مژده های سعادت (خوشا به حال ها) به بار می آورد. ^{۸۶}

۳- «اراده تو چنان که در آسمان است بر زمین نیز کرده شود»

پدر ما «می خواهد جمیع مردم نجات یابند و به معرفت راستی گرایند». ^{۸۷} او «بر شما تحمل می نماید چون نمی خواهد که کسی هلاک گردد». ^{۸۸} حکم او این است «که همدیگر را محبت نمایید چنان که من شما را محبت نمودم تا شما نیز یکدیگر را محبت نمایید». ^{۸۹} این حکم خلاصه تمام احکام دیگر و بیانگر تمامی اراده او می باشد.

«او راز اراده خود را به ما شناسانید برحسب خشنودی ای که در مسیح عزم نموده بود... تا همه چیز را خواه آن چه در آسمان و خواه آن چه بر زمین است در مسیح جمع کند. ما نیز در مسیح میراث او شده ایم چنانکه پیش معین گشتیم برحسب قصد او که همه چیزها را موافق رأی اراده خود می کند». ^{۹۰} دائماً می طلبیم که نقشه محبت آمیزش همان گونه که در آسمان است در زمین نیز کاملاً به تحقق پیوندد.

اراده پدر در مسیح و از طریق انسانیت وی و یک بار و برای همیشه به طور کامل تحقق یافت. عیسی به هنگام ورود خود به جهان ما گفت: «اینک می آیم تا اراده تو را ای خدا به جا آورم». ^{۹۱} فقط عیسی می تواند بگوید: «من همیشه کارهای پسندیده وی را به جا می آورم». ^{۹۲} او در نیایش خود به هنگام اندوه در باغ جتسیمانی خود را کاملاً تسلیم این اراده می کند: «نه به خواهش من بلکه

۸۴- ر.ک غلا: ۱۶-۲۵

۸۵- قدیس سیریل اهل اورشلیم. ر.ک روم: ۶: ۱۲

۸۶- یو: ۱۷: ۲۰-مت: ۱۳: ۵-۱۶: ۶: ۲۴: ۶: ۱۲-۱۳

۸۷- تیمو: ۲: ۳-۴

۸۸- ۲- پطر: ۳: ۹: ر.ک مت: ۱۸: ۱۴

۸۹- یو: ۱۳: ۳۴: ر.ک ۱- یو: ۴: ۱۰: لو: ۲۵: ۳۷

۹۰- افس: ۱: ۹-۱۱

۹۱- عبر: ۱۰: ۷: مز: ۴۰: ۸

۹۲- یو: ۸: ۲۹

به اراده تو».^{۹۳} به این دلیل عیسی «خود را برای گناهان ما داد تا ما را از این عالم حاضر شریب به حسب اراده خدا و پدر ما خلاصی بخشد».^{۹۴} «و به این اراده مقدس شده ایم به قربانی تن عیسی مسیح فقط یک مرتبه»^{۹۵}

عیسی «هرچند پسر بود به مصیبت هایی که کشید اطاعت را آموخت».^{۹۶} چقدر بیشتر ما مخلوقات گناهکار بایستی اطاعت را بیاموزیم- ما که در او فرزندخواندگان شده ایم. از پدر می خواهیم تا اراده ما را با اراده پسرش یکی گرداند تا اراده او، نقشه نجات او برای حیات جهان به انجام رسد. ما انسان ها اساساً از انجام این امر ناتوانیم اما در اتحاد با عیسی و نیروی روح القدس می توانیم اراده خود را به وی تسلیم نماییم و آن چه را که پسر همیشه انتخاب کرده همان را انتخاب نماییم: انجام آنچه پسندیده پدر است.^{۹۷}

اگر خود را به مسیح ملحق سازیم می توانیم با او یک روح بشویم و بدین وسیله اراده او را انجام دهیم به طریقی که بر زمین نیز کامل خواهد بود چنان که در آسمان است.^{۹۸}

به یاد آورید چگونه [عیسی مسیح] ما را تعلیم می دهد تا فروتن باشیم یعنی با نشان دادن این که فضیلت ما فقط به اعمالمان بستگی ندارد بلکه به فیضی که از بالا ریشه می گیرد. او تمام ایماندارانی را که نیایش می کنند حکم می نماید تا نیایش ایشان جهانشمول باشد یعنی برای کل دنیا نیایش کنند. زیرا او نگفت: «اراده تو در من یا در ما کرده شود» بلکه «بر زمین» تا اشتباه از آن محو گردد و حقیقت در آن ریشه گیرد، تمام گناه و فساد از روی آن نابود شود، فضیلت بر روی زمین بدرخشد و دیگر تفاوتی میان زمین و آسمان وجود نداشته باشد.^{۹۹}

با نیایش کردن می توانیم «آن چه را که اراده خداست» درک کنیم و تحمل انجام آن را به دست آوریم.^{۱۰۰} عیسی ما را تعلیم می دهد که انسان نه به وسیله سخن بلکه به وسیله انجام «اراده پدر من که در آسمان است»^{۱۰۱} وارد ملکوت آسمان می شود.

«اگر کسی خداپرست باشد و اراده او را به جا آورد خدا او را می شنود».^{۱۰۲} نیایش کلیسا به نام خداوندش مخصوصاً در راز قربانی مقدس چنین نیرویی دارد. نیایش کلیسا همان پیوند شفاعت با مادر مقدس خدا^{۱۰۳} و تمام مقدسینی است که مورد پسند خداوند می باشند زیرا اراده آنها فقط اراده او بوده است:

چنان چه عبارت «اراده تو چنان که در آسمان است بر زمین نیز کرده شود» به صورت «در کلیسا نیز کرده شود چنان که در خود خداوند ما عیسی مسیح است» یا «در عروسی که نامزد شده عمل شود

۹۳- لو ۲۲:۴۲؛ ر. ک یو ۴:۳۴؛ ۵:۳۰؛ ۶:۳۸

۹۴- غلا ۱:۴

۹۵- عبر ۱۰:۱۰

۹۶- عبر ۵:۸

۹۷- ر. ک یو ۸:۲۹

۹۸- قدیس اوریجن

۹۹- قدیس یوحنا کریزوستوم

۱۰۰- روم ۱۲:۲؛ ر. ک افس ۵:۱۷؛ عبر ۱۰:۳۶

۱۰۱- مت ۲۱:۷

۱۰۲- یو ۹:۳۱؛ ر. ک ۱- یو ۵:۱۴

۱۰۳- ر. ک لو ۳۸:۴۹

چنان که در دامادی که اراده پدر را به جا آورده است» ترجمه و فهمیده شود هیچ تناقضی با حقیقت خود عبارت ندارد. ۱۰۴

۴- «نان روزانه ما را امروز به ما ده»

«به ما ده» نشانگر اعتماد فرزندان است که همه چیز را از پدر خود انتظار می‌کشند. «او آفتاب خود را بر بدن و نیکان طالع می‌سازد و باران بر عادلان و ظالمان می‌باراند». ۱۰۵ او به تمام موجودات زنده «خوراک آنها را در وقتش» ۱۰۶ می‌دهد. عیسی این درخواست را به ما تعلیم می‌دهد زیرا این درخواست با شناسانیدن این که پدر ما چقدر نیکو و ماورای هر نیکی است او را جلال می‌دهد. «به ما ده» هم چنین بیان‌گر عهد خدا نیز است. ما از آن او و او محض خاطر ما از آن ماست. اما این «ما» هم چنین او را به عنوان پدر تمام انسان معرفی نموده و ما برای تمام آنها در همبستگی با احتیاجات و رنج‌هایشان نیایش می‌کنیم.

«نان ما» پدری که به ما زندگی می‌بخشد نمی‌تواند غذای لازم برای حیات، تمام نیکی‌ها و برکات مادی و روحانی را به ما نبخشد. عیسی در موعظه بر روی کوه بر اعتماد فرزندی تأکید می‌نماید، اعتمادی که با مشیت الهی همکاری دارد تأکید می‌کند. ۱۰۷ او ما را به تنبلی و سستی دعوت نمی‌کند ۱۰۸ بلکه می‌خواهد ما را از دل‌نگرانی و اضطراب خلاصی دهد. چنین است تسلیم و اعتماد فرزندی فرزندان خدا:

خدا به کسانی که ملکوت و عدالت وی را می‌جویند وعده داده که همه چیز دیگر را علاوه بر آنها بدیشان خواهد داد. از آن جا که همه چیز حقیقتاً به خدا تعلق دارد کسی که خدا را دارد دیگر هیچ چیز کم ندارد مگر آن که خودش در حضور خدا یافت نشود. ۱۰۹ (مر ۱۰: ۲۸-۳۰).

اما وجود کسانی که به خاطر فقدان نان گرسنه هستند مفهوم عمیق دیگری به این درخواست می‌بخشد. فاجعه گرسنگی در جهان، مسیحیان را فرا می‌خواند که صادقانه نیایش می‌کنند دعوت می‌کند تا مسئولیت خود را نسبت به برادرانشان هم در رفتار شخصی خود و هم در همبستگی با خانواده انسانی انجام دهند. این درخواست نیایش خداوند را نمی‌توان از مثل‌های ایلعازر فقیر و داوری آخر جدا دانست. ۱۱۰

تازگی ملکوت بایستی همانند خمیرمایه در خمیر، زمین را توسط روح مسیح «برخیزاند». این امر را بایستی با برقراری عدالت در روابط شخصی، اقتصادی و بین‌المللی نشان دهیم و فراموش نکنیم که عدالت بدون وجود مردمی که بخواهند عادل باشند هیچ‌گونه ساختار عادلانه‌ای وجود نخواهد داشت.

۱۰۴- قدیس آگوستین

۱۰۵- مت ۵: ۴۵

۱۰۶- مز ۱۰۴: ۲۷

۱۰۷- ر.ک مت ۲۵: ۳۴-۲۵

۱۰۸- ر.ک ۲- تس ۳: ۶-۱۳

۱۰۹- قدیس سبیریان

۱۱۰- ر.ک لوقا ۱۶: ۱۹-۳۱؛ مت ۲۵: ۳۱-۴۶

نان «ما»، «یک» قرص نان برای «بسیاری» می باشد. در خوشابه حالها «فقر» فضیلت مشارکت و تقسیم است و ما را دعوت می کند که از راه حس ترجم بلکه از راه محبت حقیقی تا دارایی های مادی و معنوی خود را به پیوند و تقسیم بگذاریم ترجم تا فزونی برخی احتیاجات دیگران را برآورده کند. ۱۱۱

«نیایش و کار کن». ۱۱۲ «نیایش کن چنان که گویی همه چیز به خدا بستگی دارد و کار کن چنان که گویی همه چیز به تو بستگی دارد». ۱۱۳ حتی وقتی کارمان را انجام داده ایم، غذایی که به دست می آوریم باز هم بخشش پدر ماست، به جاست که با شکرگزاری آن را از او بخواهیم همان گونه که خانواده های مسیحی به هنگام صرف غذا ستایش می کنند.

این درخواست همراه با مسئولیتی که به دنبال دارد هم چنین به گرسنگی دیگر انسان ها که از آن می میرند نیز اطلاق می شود: «انسان نه به نان تنها زیست می کند بلکه به هر کلمه ای که از دهان خدا صادر می شود»، ۱۱۴ یعنی کلامی که سخن خداست و روح القدس که آن را در ما می دمد. مسیحیان بایستی تمام کوشش خود را به خرج دهند «تا انجیل (مژده) را به فقیران اعلام کنند». بر روی زمین گرسنگی وجود دارد «نه گرسنگی از نان و نه تشنگی از آب بلکه از شنیدن کلام خداوند». ۱۱۵ به این دلیل، مفهوم خاص مسیحی از این درخواست چهارم، نان حیات است: کلمه خدا در که ایمان پذیرفته می شود و بدن مسیح که در راز قربانی مقدس دریافت می کنیم. ۱۱۶

واژه «امروز» نیز بیانی از اعتماد است که خداوند آن را به ما تعلیم داد، ۱۱۷ بیانی که هرگز ما خودمان نمی توانستیم بسازیم، زیرا قبل از هرچیز به کلمه خود و بدن پسرش اشاره می کند، واژه «امروز» فقط امروز دنیای فانی ما نیست بلکه به «امروز» خدا نیز مربوط می شود.

اگر هر روز نان را دریافت کنید، هر روز برای شما امروز است. اگر مسیح امروز از آن شماس، هر روز برایتان رستاخیز می کند. این چگونه می شود؟ «تو بسر من هستی، امروز تو را تولید کردم» بنابراین «امروز» زمانی است که مسیح رستاخیز می کند. ۱۱۸

واژه «روزانه» (epiousios) در هیچ جای دیگر عهدجدید به کار نرفته است و در مفهوم دنیوی آن یک بازگویی تعلیمی و آموزشی از واژه «امروز» ۱۱۹ است تا اعتمادی «بدون قید و شرط» در ما ایجاد نماید. در مفهوم کیفی آن، آن چه را که برای زندگی ضروری است توصیف می کند و به صورت گسترده تر تمام چیزهای نیکویی را که برای گذراندن زندگی کافی است. ۱۲۰ این واژه هم چنین در مفهوم لغوی آن (epi-ousios = نیاز برتر) مستقیماً به نان حیات، بدن مسیح، «داروی

۱۱۱- ر. ک. ۲-قرن ۸: ۱-۱۵

۱۱۲- قدیس بندیکت

۱۱۳- منسوب به قدیس ایگناتیوس لویولا

۱۱۴- تث ۸: ۳؛ مت ۴: ۴

۱۱۵- اعا ۱۱: ۸

۱۱۶- ر. ک. یو ۶: ۲۶-۵۸

۱۱۷- ر. ک. مت ۶: ۳۴؛ خروج ۱۶: ۱۹

۱۱۸- قدیس آمبروز

۱۱۹- ر. ک. خروج ۱۶: ۱۹-۲۱

۱۲۰- ر. ک. ۱- تیمو ۶: ۸

جاودانگی» اشاره می‌کند که بدون آن در خود حیات نداریم. ۱۲۱ سرانجام در این رابطه مفهوم آسمانی آن آشکار و واضح است: «امروز» روز خداوند است، روز عید ملکوت که در راز قربانی مقدس از پیش حاضر می‌باشد، پیش طعم ملکوت آینده است. به این دلیل برگزاری «روزانه» آیین نیایش راز قربانی مقدس مناسب و بجاست.

قربانی مقدس نان روزانه ما است. قدرتی که متعلق به این طعام الهی است آن را پیوند اتحاد می‌گرداند که ما را در بدن نجات‌دهنده متحد کرده و اعضای او می‌سازد تا به آن چه دریافت می‌کنیم تبدیل شویم... این نان روزانه همچنین در قرائت‌هایی که هر روز در کلیسا می‌شنوید و در سرودهایی که می‌شنوید و می‌سرایید می‌باشد. تمامی اینها برای سفر روحانی ما ضروری است. ۱۲۲

پدر آسمانی، ما را هم چون فرزندان آسمانی فرمان می‌دهد تا نان آسمانی را بطلبیم. [مسیح] خود آن نانی است که در باکره مجسم شد، در جسم، در رنج خمیر شد، در تنور قبر پخته شد، در کلیسا ذخیره گردید، به قربانگاه (مذبح) آورده شد و هر روزه ایمانداران را با غذای آسمانی طعام می‌دهد. ۱۲۳

۵- «و گناهان ما را ببخش چنان که ما نیز گناهکاران خود را می‌بخشیم»

این درخواست شگفت‌آور است و اگر فقط شامل قسمت اول یعنی «گناهان ما را ببخش» بود امکان داشت در سه درخواست اول نیایش خداوند جای گیرد از آن رو که قربانی مسیح «برای بخشش گناهان» است. اما قسمت دوم این درخواست ما مستجاب نخواهد شد مگر این که التزام اکیدی را انجام دهیم. درخواست ما به آینده نگاه می‌کند اما باید اول جوابمان را داده باشیم زیرا این دو قسمت توسط یک کلمه «چنان که» به هم وصل شده‌اند.

و گناهان ما را ببخش

با اعتمادی جسورانه نیایش به پدر ما را شروع کردیم. با درخواست تقدیس نام او در واقع از او می‌خواهیم که ما را همیشه تقدس بیشتری بخشد. اگرچه ردای تعمید را پوشیده‌ایم باز از گناه کردن، دوری و روگرداندن از خدا، دست بر نمی‌داریم. اینک در این درخواست جدید همانند پسر گمشده به سوی او برمی‌گردیم و همانند شخص باجگیر می‌فهمیم که در حضور او گناهکار هستیم. ۱۲۴ درخواست ما با «اعتراف» به ضعف ما و رحمت او آغاز می‌گردد. امیدمان مستحکم است زیرا در پسرش «فدیة خود یعنی آموزش گناهان خویش را یافته‌ایم». ۱۲۵ نشانه مؤثر و مسلم بخشش وی را در رازهای مقدس کلیسایش می‌یابیم. ۱۲۶

پس، علیرغم قدرت عظیم آن، تا زمانی که کسانی را که به ما گناه کرده‌اند نبخشیم سیلان رحمت

۱۲۱- قدیس ایگناتیوس انطاکیه

۱۲۲- قدیس آگوستین

۱۲۳- قدیس پطرس کریزولوگ

۱۲۴- ر. ک لو ۱۱۵: ۱۱-۳۲: ۱۸: ۱۳

۱۲۵- کول ۱: ۱۴: افس ۱: ۷

۱۲۶- ر. ک مت ۲۸: ۲۶: یو ۲۰: ۲۳

نمی تواند در دل های ما نفوذ کند. محبت همان بدن مسیح تقسیم ناپذیر است، نمی توانیم خدایی را که ندیده ایم محبت کنیم اگر برادر یا خواهری را که دیده ایم محبت نکنیم. ۱۲۷ امتناع از بخشیدن برادران و خواهرانمان. دل ما سخت می شود و سختی دل باعث می شود که محبت پر از رحمت پدر در آن نفوذ نکند، اما با اعتراف به گناه، دل ما به فیض رحمت او باز می شود. این درخواست پراهمیت تنها درخواستی است که خداوند آن را در موعظه بر روی کوه تکرار نموده و بیشتر توضیح و بسط می دهد. ۱۲۸ این التزام قطعی راز عهد برای انسان محال است اما «نزد خدا همه چیز ممکن است». ۱۲۹

... چنان که ما نیز گناهکاران خود را می بخشیم

واژه «چنان که» در تعالیم عیسی منحصر به فرد نیست: «پس شما کامل با شید چنان که پدر شما که در آسمان است کامل است»، «رحیم باشید چنان که پدر شما نیز رحیم است»، «به شما حکمی تازه می دهم که یکدیگر را محبت نمایید چنان که من شما را محبت نمودم تا شما نیز یکدیگر را محبت نمایید». ۱۳۰ اطاعت از حکم خداوند با صرف تقلید ظاهری از الگوی الهی ممکن نیست. بلکه پیوندی زنده و پویا و «از اعماق قلب» در تقدس و رحمت و محبت خدایمان لازم است. تنها روح القدس که «حیات ماست» می تواند افکاری را که در مسیح بود از آن ما کند. بنابراین یگانگی بخشش ممکن می شود و ما اشخاصی می گردیم که «همدیگر را می بخشیم چنان که خدا در مسیح [ما] را بخشیده است». ۱۳۱

بنابراین سخنان خداوند در مورد بخشش، محبتی که تا به آخر محبت می کند ۱۳۲ تبدیل به واقعیتی پویا و زندگی بخش می شود. مثل غلام بی رحم که اوج تعالیم خداوند به جامعه کلیسایی است با این کلمات پایان می یابد: «به همین طور پدر آسمانی من نیز با شما عمل خواهد کرد اگر هر یکی از شما برادر خود را از دل نبخشد». ۱۳۳ در واقع، در آن جا یعنی «در اعماق» است که هر چیزی گشاده یا بسته می شود. در توان ما نیست که گناهی یا رنجشی را احساس نکنیم یا فراموش کنیم؛ اما دلی که خود را به روح القدس می سپارد زخم را به رحمت تبدیل می کند و یاد و خاطر را با تبدیل رنجش به شفاعت تطهیر می کند.

نیایش مسیحی تا بخشش دشمنان گسترش می یابد ۱۳۴ و شاگرد را به وسیله مطابقت دادن با مسیح استادش تغییر هیئت می دهد. بخشش یکی از نقاط اوج نیایش مسیحی است؛ فقط دل هایی که

۱۲۷- ر.ک ۱- یو ۴: ۲۰

۱۲۸- ر.ک مت ۶: ۱۴- ۱۵: ۵- ۲۳: ۲۴: ۲۵: ۱۱

۱۲۹- مت ۱۹: ۲۷

۱۳۰- مت ۵: ۴۸: ۳۶: ۳۴: ۱۳

۱۳۱- افس ۴: ۳۲

۱۳۲- ر.ک یو ۱: ۱۳

۱۳۳- ر.ک مت ۱۸: ۲۳- ۳۵

۱۳۴- ر.ک مت ۵: ۴۳- ۴۴

با رحمت و شفقت خدا هماهنگ می شوند می توانند عطیه نیایش را به دست آورند. بخشش در دنیای ما هم چنین شهادت می دهد که محبت نیرومندتر از گناه است. شهیدان گذشته و حال حاملین این شهادت عیسی می باشند. بخشش شرط اساسی مصالحه فرزندان خدا با پدرشان و مصالحه تمام انسان ها با یکدیگر است. ۱۳۵

هیچ گونه محدودیت یا مرزی برای این بخشش که ذاتاً الهی است وجود ندارد، ۱۳۶ هر چند که کسی صحبت از گناهان کند چنان که در لوقا (۴:۱۱) است یا صحبت از «قرض ها» کند چنان که در متی (۱۲:۶) است ما همیشه مدیون خدا هستیم: «مدیون احدی به چیزی مشوید جز به محبت نمودن به یکدیگر». ۱۳۷ مصاحبت و پیوند تثلیث اقدس سرچشمه و معیار حقیقت در تمام روابط است. این ارزش در نیایش، و برتر از همه در راز قربانی مقدس به تجربه درمی آید. ۱۳۸

خدا قربانی کسی را که بذر نقره می باشد نمی پذیرد بلکه ما را حکم نموده که از قربانگاه دور شویم و اول با برادر خود آشتی کنیم. زیرا خدا را فقط با نیایش هایی که برقرار کننده صلح و آرامشند می توان خوشنود ساخت. بهترین تقدیمی برای خدا عبارت است از صلح، توافق برادرانه و قومی که در وحدت پدر و پسر و روح القدس یکی شده است. ۱۳۹

۶- «و ما را در آزمایش میاور»

این درخواست از عمق درخواست قبلی و به ریشه آن به ریشه درخواست قبلی برمی گردد. چون که گناهان ما از تمایل به وسوسه ناشی می شود بنابراین از پدر می خواهیم ما را در آزمایش «نیاورد». ترجمه فعل یونانی به کار رفته با یک کلمه، مشکل است: واژه یونانی هم به معنای «ما را اجازه نده که وارد وسوسه شویم» و هم «نگذار تسلیم وسوسه شویم». ۱۴۰ «خدا هرگز از بدی ها تجربه نمی شود و او هیچ کس را تجربه نمی کند»؛ ۱۴۱ بلکه می خواهد ما را از شریر رهایی دهد. ما از او می خواهیم که به ما اجازه ندهد راهی را انتخاب کنیم که به گناه منتهی می شود. ما وارد نبرد «بین جسم و روح» شده ایم؛ در این درخواست روح بصیرت و قدرت را می طلبیم.

روح القدس ما را قدرت می دهد تا بین تجربه هایی که برای رشد روح انسان ضروری هستند ۱۴۲ و وسوسه که به گناه و مرگ منتهی می شود تمایز قائل شویم. ۱۴۳ هم چنین بایستی بین وسوسه شدن و تمایل به وسوسه فرق بگذاریم. سرانجام دید آگاهانه این تشخیص و تمایز بر ملا می سازد، کذب وسوسه را که در ظاهر نیکو و «به نظر خوش نما» و دلپذیر ۱۴۴ است اما در عمل ثمره آن مرگ است بر ملا می سازد.

۱۳۵- ر.ک ۲- قرن ۵: ۱۸-۲۱؛ حضرت پاپ ژان پل دوم

۱۳۶- ر.ک مت ۱۸: ۲۱-۲۲؛ لوقا ۳: ۴-۳

۱۳۷- روم ۸: ۱۳

۱۳۸- ر.ک مت ۵: ۲۳-۲۴؛ ۱- یو ۳: ۱۹-۲۴

۱۳۹- قدیس سبیریان

۱۴۰- ر.ک مت ۲۶: ۴۱

۱۴۱- یع ۱: ۱۳

۱۴۲- ر.ک لوقا ۸: ۱۳-۱۵؛ اع ۱۴: ۲۲؛ روم ۵: ۳-۵؛ ۲- تیمو ۳: ۱۲

۱۴۳- ر.ک یع ۱: ۱۴-۱۵

۱۴۴- ر.ک پید ۳: ۶

خدا نمی خواهد نیکویی را تحمیل کند بلکه انسان های آزاد می خواهد... در وسوسه فایده ای نیز وجود دارد. هیچ کس جز خدا نمی داند که روح ما از او چه چیزی گرفته است و حتی خودمان نیز بی خبر هستیم. اما وسوسه آن را آشکار می کند تا خودمان را بشناسیم و بدین طریق تمایلات شریانه خود را کشف می کنیم و مجبور می شویم خدا را به خاطر نیکویی که از طریق وسوسه بر ما ظاهر ساخته سپاس گوئیم. ۱۴۵

«ما را در آزمایش میاور» بر تصمیم قلبی دلالت می کند: «زیرا هر جا گنج توست دل تو نیز در آنجا خواهد بود... هیچ کس دو آقا را خدمت نمی تواند کرد». ۱۴۶ اگر به روح زیست کنیم به روح هم رفتار بکنیم». ۱۴۷ پدر در این موافقت و هماهنگی با روح القدس، ما را قدرت می دهد. «هیچ تجربه جز آن که مناسب بشر باشد شما را فرو نگرفت اما خدا امین است که نمی گذارد شما فوق طاعت خودآزموده شوید بلکه با تجربه مفری نیز می سازد تا یارای تحمل آن را داشته باشید». ۱۴۸

چنین نبرد و چنین پیروزی فقط از طریق نیایش ممکن می شود. عیسی توسط نیایش خود بود که وسوسه کننده را هم در آغاز رسالت عمومی و هم در مبارزه نهایی رنجش شکست داد. ۱۴۹ مسیح در این درخواست از پدر آسمانی ما، ما را با نبرد و رنجش متحد می سازد. بیداری دل در پیوند با وی مصرانه یادآوری شده. بیداری، «مراقبت دل» است و عیسی برای ما به پدر چنین نیایش کرد: «اینها را به اسم خود نگاه دار». ۱۵۰ روح القدس همیشه در پی این است که ما را بیدار کند تا مراقب باشیم. ۱۵۱ سرانجام این درخواست مفهوم عمیق خود را در ارتباط با آخرین وسوسه نبرد زمینی ما به خود می گیرد و استقامت و پایداری نهایی را می طلبد. «اینک چون دزد می آیم، خوشابه حال کسی که بیدار است». ۱۵۲

۷- «بلکه ما را از شریر رهایی ده»

آخرین درخواست از پدر ما در نیایش عیسی نیز وجود دارد: «خواهش نمی کنم که ایشان را از جهان ببری بلکه تا ایشان را از شریر نگاه داری». ۱۵۳ این نیایش هر یک از ما را منفرداً شامل می شود و این «ما» است که در پیوند با کل کلیسا، برای رهایی کل خانواده انسانی نیایش می کند. نیایش خداوند پیوسته ابعاد متفاوت تدبیر خدا برای نجات را به روی ما باز می کند. درگیری که بین ما در گناه و موت است در بدن مسیح به همبستگی و «پیوند مقدسین» تبدیل و به رهایی منجر می شود.

شریر در این درخواست یک موجود انتزاعی نیست بلکه به یک شخص، شیطان، فرشته ای که مخالف خداست اشاره می کند. شریر کسی است که خود را در مسیر نقشه خدا و کار نجات بخش او

۱۴۵- قدیس اوریجن

۱۴۶- مت ۲۱: ۲۴

۱۴۷- غلا ۵: ۲۵

۱۴۸- ۱ قرن: ۱۰

۱۴۹- ر. ک مت ۱: ۱-۱۱: ۲۶-۳۶-۴۴

۱۵۰- یو ۱۱: ۱۱، ر. ک مر ۹: ۲۳، ۳۳-۳۷: ۱۴: ۳۸، لو ۱۲: ۳۵-۴۰

۱۵۱- ر. ک ۱ قرن: ۱۶: ۱۳، کو ۲: ۴، ۱-تسا ۵: ۶: ۱-بطر ۵: ۸

۱۵۲- مکا ۱۶: ۱۵

۱۵۳- یو ۱۷: ۱۵

که در مسیح تحقق یافت قرار می دهد.

شیطان که «از اول قاتل بود... و دروغگو و پدر دروغگویان است» و «تمام ربع مسکون را می فریبد». ۱۵۴ از طریق او گناه و مرگ وارد جهان شد و با شکست قطعی و نهایی اش تمام خلقت «از فساد و گناه و مرگ آزاد خواهد شد». اکنون «می دانیم که هرکه از خدا مولود شده است گناه نمی کند بلکه کسی که از خدا تولد یافت خود را نگاه می دارد و آن شریر او را لمس نمی کند و می دانیم که از خدا هستیم و تمام دنیا در شریر اسیر شده است». ۱۵۵

خداوند که گناهان شما را برداشته و تقصیرهای شما را بخشیده ه مچنین شما را محافظت می کند و شما را از اغوای دشمن شریرتان نگاه می دارد تا دشمن که عادت به کشاندن مردم به سوی گناه دارد شما را غافل گیر نکند. کسی که به خدا اعتماد داشته باشد از شریر نمی هراسد. «هرگاه خدا با ماست کیست به ضد ما». ۱۵۶

پیروزی بر «رئیس این جهان» ۱۵۷ یک بار و برای همیشه در ساعتی که عیسی آزادانه خود را به مرگ سپرد تا حیات خود را به ما دهد به دست آمد. این است داوری این دنیا و رئیس این جهان «بیرون افکنده شده» ۱۵۸ است. «او آن زن را تعاقب نمود» اما او را نگرفت: حوای جدید، «پراز نعمت» روح القدس از گناه و فساد مرگ حفظ شده است (لقاح مطهر و به آسمان بر شدن مریم، مادر مقدس خدا و باکره ابدی). «پس اژدها بر زن غضب نموده رفت تا با باقی ماندگان ذریت او جنگ کند». ۱۵۹ بنابراین روح و کلیسا نیایش می کنند: «بیا خداوند عیسی» ۱۶۰ زیرا آمدن او ما را از شریر رهایی خواهد داد. وقتی از خدا می خواهیم ما را از شریر رهایی دهد.

هنگامی که می گوئیم ما را از شریر رهایی ده منظور ما تمام شرارت های گذشته، حال و آینده که خود شریر باعث یا محرک آنهاست می باشد. کلیسا در این درخواست آخر تمام نگران بیهای این دنیا را به حضور پدر می آورد و ضمن درخواست رهایی از شرارت هایی که انسان ها را از پا افکنده اند، عطیه ارزشمند صلح و آرامش و فیض پایداری در انتظار بازگشت مسیح را می طلبد. کلیسا با دعا کردن بدین شیوه، در فروتنی ایمان، گرد آمدن همه کس و همه چیز را در کسی که «کلیدهای مرگ و هاویه» را دارد و «هست و بود و قادر علی الاطلاق» ۱۶۱ از پیش انجام می دهد.

خداوند می طلبیم ما را از هرگونه شرارتی رهایی دهی و به روزگار ما صلح عنایت فرمائی: توسط رحمت خود ما را از گناه نجات ده و درمقابل آزمایشات این زندگی که در آن منتظر سعادت موعود تو و آمدن عیسی مسیح نجات دهنده خود هستیم محافظت فرماید.

۱۵۴- یو:۸:۴۴؛ مکا:۹:۱۲

۱۵۵- ۱- یو:۱۸:۱۹

۱۵۶- قدیس آمبروز، ر.ک روم:۳۱

۱۵۷- یو:۱۴:۳۰

۱۵۸- یو:۱۲:۳۱؛ مکا:۱۱:۱۲

۱۵۹- مکا:۱۲:۱۷

۱۶۰- مکا:۲۲:۱۷، ۲۰

۱۶۱- مکا:۸:۱۸؛ ر.ک مکا:۴:۱؛ افس:۱۰:۱

بخش ۴ فر و شکوه نهایی

فر و شکوه نهایی «زیرا فرمانروایی و قدرت و جلال تا به ابد از آن توست» بار دیگر شامل سه درخواست اول می‌شود: جلال دادن نام او، آمدن سلطنت و قدرت اراده نجات بخشش. اما اکنون تکرار این نیایش‌ها همانند آیین نیایش آسمانی به شیوه ستایش و سپاسگزاری بیان می‌شوند. ۱۶۲ رئیس این جهان عناوین، پادشاهی، قدرت و جلال را کاذبانه به خود نسبت داده بود. ۱۶۳ مسیح خداوند این عناوین را به پدر خود و پدر ما برمی‌گرداند تا زمانی که پدر ملکوت را به مسیح واگذار کند و راز نجات به طور قطع تحقق یابد و خدا همه در همه خواهد بود. ۱۶۴ «پس از اتمام نیایش می‌گویی «آمین» یعنی «چنین باد»، بنابراین با گفتن (آمین) آنچه را که در نیایش خدا به ما تعلیم داده تأکید می‌کنیم». ۱۶۵

خلاصه

در «ای پدر ما» موضوع سه درخواست اول جلال پدر است: تقدیس نام او، آمدن ملکوتش و انجام اراده او. چهار درخواست دیگر تقاضاهای ما از او می‌باشند: که راجع به غذای زندگی و شفای از گناه و نبرد ما برای پیروزی نیکی بر شر است.

با طلب «نام تو مقدس باد» وارد نقشه خدا می‌شویم یعنی تقدیس نامش - که ابتدا به موسی و سپس در عیسی آشکار شد - توسط ما و در ما، در تمام ملت‌ها و تمام انسان‌ها.

کلیسا با درخواست دوم ابتدا منتظر بازگشت پرجلال مسیح و آمدن نهایی پادشاهی خداست. این درخواست هم چنین برای رشد ملکوت خدا در «امروز» زندگی ما نیایش می‌کند.

در درخواست سوم از پدرمان می‌خواهیم که اراده ما را با اراده پسرش متحد گرداند تا نقشه نجاتش در حیات دنیا به تحقق برسد.

در درخواست چهارم با گفتن «به ما ده» در مصاحبت و پیوند با برادرانمان، اعتماد فرزندی خود را به پدر آسمانی بیان می‌کنیم. «نان روزانه ما» به غذای زمینی که برای امرار معاش هرکسی ضروری است و نیز به نان حیات یعنی کلام خدا و بدن مسیح اشاره می‌کند. این نان در «امروز» خدا دریافت می‌شود که هم چون غذای برتر و ضروری جشن آمدن ملکوت خداست و در راز قربانی مقدس از پیش عملی می‌شود.

درخواست پنجم رحمت خدا را برای گناهانمان می‌طلبید، رحمتی که فقط زمانی در دل‌های ما نفوذ می‌کند که بیاموزیم با نمونه قرار دادن مسیح و طلب یاری از وی دشمنان خود را ببخشیم.

وقتی می‌گوییم «ما را در آزمایش میاور» از خدا می‌خواهیم اجازه ندهد راهی را در پیش بگیریم که به گناه منتهی می‌شود. این درخواست روح بصیرت و قدرت را می‌طلبید. و می‌خواهد که فیض بیداری دل و پشتکار و

۱۶۲- ر.ک مکا: ۱: ۶: ۱۱: ۴: ۱۳: ۵

۱۶۳- ر.ک لو: ۴: ۵- ۶

۱۶۴- ۱- قرن ۱۵: ۲۴- ۲۸

۱۶۵- قدیس سیریل اهل اورشلیم

مقاومت نهایی عطا شود.

در آخرین درخواست «ما را از شریررهایی ده» مسیحیان همراه با کلیسا خدا را نیایش می‌کنند تا وی پیروزی را که مسیح بر «رئیس این جهان» یعنی شیطان، فرشته‌ای که شخصاً با خدا و نقشه نجاتش مخالفت می‌کند، به دست آورده نشان دهد.

با آمین آخرت‌آید و رضایت خود را در ارتباط با این هفت درخواست بیان می‌کنیم: «چنین باد».

عیسی در باغ جتسیمانی دعا می کرد
> ابا، ای پدر

نه به اراده من بلکه به اراده تو <
(مرقس ۱۴: ۳۶)

ای پدر

اینها را ببخش ...))

((ای پدر

جان مرا در دست های تو می سپارم))
(لوقا ۲۳: ۳۴ و ۴۶)

عیسی قادر است
کسانی را که بوسیله او به سوی پدر روی می آوردند
قطعا نجات دهد زیرا
همیشه زنده است
تا برای ایشان شفاعت کند.

(نامه به عبرانیان ۷: ۲۵)